
Årsplan for Mathopen natur- og friluftsbørnehage

Barnehageåret 2013 – 2014

*Mine damer og herrer
Mathopen Natur og Friluftsbarnehage
har den ære å presentere:*

ÅRSPLAN FOR 2013/2014

Hei alle sammen og velkommen til barnehageåret 2013/2014. Nytt år, nye muligheter og utfordringer for store og små.

I årets plan vil dere se at våre hovedretninger innefor det pedagogiske arbeidet er uforandret. Planen skal i hovedsak følges i 3 år, frem til sommeren 2015. Det blir hvert år små forandringer som i hovedsak omhandler personalegruppen, arbeidsmetodikk og fokusområder.

Fagfeltet som i barnehageåret 2013-2014 kommer i fokus, er kunst, kultur og kreativitet. Med bakgrunn i dette fagfeltet skal vi dette barnehageåret ha et prosjekt som vi har kalt Vikingenes vandring i Europa. Vi skal her fordype oss i hverdagslivet til vikingene, samt se nærmere på vikingenes vandringer spesielt til Tyrkia. Personalet var på studietur til Side våren 2013 og fikk se nærmere på de fantastiske ruinene fra den antikke perioden mellom 200 e.kr til nyere tid.

Prosjektet blir tredelt: Fokus på hvordan det var i Norge i tiden mellom 800 e.kr og frem til ca år 1050 , vikingenes storhetstid og hvordan livet artet seg i Tyrkia i samme periode. Vi skal fokusere på håndverk og kunst samt kulturformidling.

Gjennom barnehageåret vil vi la barna få kjennskap til hvordan det var i Norge og Tyrkia på denne tiden, hvordan barna hadde det, hva de levde av og hvordan de levde. De vil få se hvordan bygninger så ut, hvilke båter man brukte samt bli introdusert for Norsk middel-

alderhistorie og Tyrkisk kultur. Vi velger å kalle dette et tverrkulturelt prosjekt. Nærmere beskrivelser av prosjektet finnes under de respektive gruppene lenger ut i Årsplanen.

Vi ønsker at barna skal stå godt rustet til å møte det samfunnet som er utenfor barnehagegjerdet når den tiden kommer. Vi jobber derfor mye med barns medvirkning og barnets evne til å takle sosiale utfordringer, gjerne kalt sosial kompetanse.

Barns medvirkning i det daglige er også en viktig øvelse i å virke sammen i ett samfunn, altså det å mestre sosial kompetanse.

Barnehageåret 2013-2014 har vi ulike nasjonaliteter representert i barnehagen. Vi vil derfor markere de ulike lands nasjonaldager i barnehagen og la barna bli kjent med vesentlige trekk ved de ulike nasjonene som er representert i barnehagen.

Mathopen natur og friluftsbarnehage er opptatt av at barnehagen skal gjenspeile det samfunnet de er en del av. Gjennom å la barna møte ulike kulturer og ulike mennesker med ulike behov vil de kunne få en forståelse av at mennesker er ulike men samtidig like.

I årsplanen vil dere óg finne avmerket de datoene når det skjer helt spesielle ting i barnehagen.

Årsplanen er en del av det vi gjør i barnehagen, så følg også med på dokumentasjonen som du finner på avdelingen, periodeplaner og skriv som blir utlevert. Dette utgjør da til sammen hele innholdet av hva barnehagedagen består i.

– *Personalet*

Presentasjon av barnehagen

Eierforhold

Mathopen natur og friluftsbarnhage eies av Renate Lundgren og drives som aksjeselskap. Barnehagen åpnet i månedsskiftet mars/april 2007. Renate Lundgren Nysæther er utdannet førskolelærer, småskolelærer og spesialpedagog og har variert erfaring fra oppvekstetat og barnevern. Drivkraften bak bygging og drift av egen barnehage er å videreføre de gode sidene ved den tradisjonelle barnehagedriften, samt å ha fokus på å ivareta behovet for et mangfoldig barnehagetilbud.

Mathopen natur- og friluftsbarnhage er å betrakte som en nisjebarnhage både i valg av fokusområde, fokus på personalets behov, satsning på menn i barnehagen, og ikke minst sterk fokus på barn og foreldres medvirkningsrett i barnehagen. Barnehagen er medlem i arbeidsgiverorganisasjonen Private Barnehagers Landsforbund (PBL) som sikrer gode juridiske og arbeidsmessige forhold.

Barnegruppen

Barnehagen har barn i alderen 1–6 år. Barnehagen har to baser der ”Røyskattene” er base for 14 barn mellom 1–3 år. ”Bjørnehiet” er base for 18 barn mellom 3–6 år.

På vårparten kan barnetallet øke noe i takt med barnas aldersutvikling. Barnhageåret 2013-2014 etablerer vi en egen gruppe for to- og treåringene som vi kaller naturgruppen. Denne gruppen får egne turdager to ganger i uken, og felles tur med øvrige Bjørnehibarn én dag i uken. Bakgrunn for dette er todelt: den éne årsaken er at 2–3-åringene trenger aktiviteter og turer tilpasset deres alder og modningsnivå, da det er en vesentlig forskjell på 3-åringene og 4–5-åringene når det kommer til både den kognitive og den motoriske utviklingen. Den andre årsaken er på samme vis at de eldste må få utfordringer som er tilpasset deres utviklingsnivå.

Fordelingen kan variere fra år til år i takt med søkermassen. Det er tett samarbeid mellom basene og en del opplegg på tvers av avdelingene.

Åpningstider og ferie

Åpningstiden er fra klokken 7 til 17.

Barnehagen har kjernetid fra 09.30-14.30.

Når barnehagen er åpen i sommerferien, juleferien og påskeferien er åpningstiden 07.30-16.30.

Henting og bringing utenfor kjernetiden må avtales med personalet. Dette er viktig på grunn av utflukter og turer. Dersom det er andre enn foreldrene som skal hente/bringe må personalet informeres, dette skal som hovedregel gjøres skriftlig.

Mathopen Natur og friluftsbarnhage har hatt åpent hele året med unntak av bevegelige helligdager samt feriestengt de to siste ukene i juli

Alle barna skal avvikle fire ukers ferie der tre uker er sammenhengende. Som hovedregel skal de sammenhengende ukene avvikles mellom 1. juni og 20. august. Den fjerde uken er barnehagens planleggingsdager, fem dager i året.

På slutten av året

På slutten av året blir det overnatting i barnehagen for de eldste barna, besøksdag for nye barn og foreldremøte for nye foreldre.

Sommerfesten er årets avslutning i barnehagen. Den starter kl.16.00 med oppvisning av de eldste barna. De som skal slutte får diplom fra barnehagen og ønskes lykke til i skolen eller ny barnehage.

Rammeplan og lovverk

Barnehagen arbeider etter lov om barnehager med forskrifter, disse sammen med FN s barnekonvensjonsom ble inkorporert i norsk lov i 2003, og danner grunnlaget for innholdet i barnehagen.

Barnehageloven regulerer bl.a. barnehagens formål (§1), innhold (§2) og barns rett til medvirkning (§3).

Rammeplanen som er en forskrift til lov om barnehager kom ny i august 2006, og har som mål å «gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet». Rammeplanen gir også informasjon til foreldre og tilsynsmyndighet.

Rammeplanen presiserer videre at barnehagen skal bygge på et helhetlig læringssyn, der omsorg, lek og læring er sentrale deler. I tillegg er sosial kompetanse og språklig kompetanse samt sju fagområder viktige deler av barnehagens læringsmiljø.

Disse sju fagområdene legger vi til grunn i alt vårt arbeid.

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form
- Kunst, kultur og kreativitet

I vår dokumentasjon vil du kunne følge med på hvordan vi nærmer oss disse hovedområdene på ulike måter gjennom hverdagen. Det vil bli lagt vekt på tverrfaglighet og et helhetlig læringssyn.

Vi har rammeplaner til utlån om det skulle være interessant å sette seg inn i det overordnede planverket for barnehagen.

Kvalitet for barn og foreldre

Foreldresamarbeid

Samarbeidet mellom foreldre og barnehagen er grunnleggende for å oppnå gode vilkår for barnehagens formålsparagraf. Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder «*gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem*».

Dette ønsker vi å sikre gjennom:

- **Foreldreråd**
Det velges ut et foreldreråd fra alle foreldrene på det første foreldremøtet på høsten.
- **Samarbeidsutvalg**
Ut i fra foreldrerådet fra alle foreldrene velges det en representant til samarbeidsutvalget. Utvalgets fremste oppgave er å skape et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for alle de parter som har med drift og innhold.
- **Foreldremøter**
Det settes opp et møte i oktober hvor hovedoppgavene er informasjon fra barnehagen samt valg av foreldreråd.
- **Daglig kontakt:**
Her utveksles daglige og korte beskjeder slik at foreldrene kan ha en følelse av hvordan dagen har vært, viktig del av denne informasjonen finner dere i avdelingens dokumentasjon.
- **Foreldresamtaler:**
Det legges til rette for en foreldresamtale i året fra barnehagens side, det er ingen ting i veien for å sette opp flere ved behov/ønske.
- **Brukerundersøkelser:**
For å få en følelse av hvordan vårt tilbud oppleves vil vi etter hvert sende ut en brukerundersøkelse.

Andre viktige tiltak

- Nær kontakt mellom barnehage og foreldre
- Ydmykhet i forhold til foreldrenes og barnas behov
- Åpenhet i kommunikasjonslinjene
- Fleksibilitet
- Fokus på enkeltbarnets behov
- Sosiale arrangement
- Dugnader med sosiale rammer

Samarbeid om planer og annet innhold i hverdagen

For å sikre kvaliteten på foreldresamarbeidet og brukermedvirkingen forsøker vi å involvere foreldrene i årsplanen, andre planer og annet innhold i hverdagen.

Dette gjør vi ved å:

- oppfordre foreldrene til å komme med innspill på innhold i årsplaner/andre planer
- forslagskasse
- dialog og gruppeaktiviteter på foreldremøter
- innhenting av ønsker og innspill, ros og ris gjennom andre kanaler

Barns medvirkning

For oss er barns medvirkning først og fremst to ting. Det handler om å la barn medvirke i forhold til større tema/ prosjektarbeid og i det hverdagslige/ spontane.

En måte å oppfatte barnets medvirkning er å si at hvert barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor og har virkning i fellesskapet. I praksis vil det si at vi arbeider på disse måtene:

Tema-/prosjektarbeid

- Vi sporer/observerer for å finne ut hva barn er opptatt av og interessert i.
- Vi samtaler med barnet individuelt og i gruppe

Observasjon av samtaler leder til utarbeidelse av tverrfaglige prosjekter. Prosjektene utvikles på bakgrunn av eller i samarbeid med barnas ønsker, slik at de er delaktige i hele prosessen. Vi kan for eksempel bekrefte interesse etter observasjon av frilek. Vi voksne tar ansvar for at alle de 7 fagområdene blir arbeidet med i løpet av året.

Barns medvirkning i spontane her og nå situasjoner

- Fleksible planer, såkalte aktive planer
- Fysisk miljø

Barns medvirkning må ikke forstås slik at barn alltid skal inn og bestemme. Det er snakk om ett demokrati som også vi voksne deltar i. Samtidig har vi et ansvar for å få frem hver enkelts stemme. Dette gjøres gjennom å skape rom for ønsker og behov, både fysisk og psykisk.

A close-up photograph of a forest floor. The ground is covered in a thick layer of brown moss and fallen leaves. Several green plants with long, narrow leaves are growing from the moss. The lighting is natural, highlighting the textures of the moss and the vibrant green of the plants.

Barn i og for naturen

Vår visjon og vårt satsningsområde er natur og friluftsliv fordi vi mener at:

- Barn får rike opplevelser ute
- Det er holdningskapende å bli kjent med og trygg på naturen
- Utelek legger grunnlag for barnets helhetlige utvikling
- Naturen stimulerer barnas mestringsopplevelse ut fra egne forutsetninger
- Utelek gir barna mye å utforske og undre seg over, hvilket bidrar til økt motivasjon for læring
- Fellesopplevelser gir god grobunn for samspill

Barnehagens pedagogiske plattform

Barndommen har en egenverdi og en spesiell plass i menneskets oppvekst. Barnehagen skal være med på å legge til rette for gode opplevelser og læring, gjennom sanseinntrykk, selvstendige handlinger, kontakt og opplevelser fra naturen og gjennom direkte samspill med andre barn og voksne.

Barn er kompetente mennesker som har mange ferdigheter og mange måter å uttrykke seg på. Vi vil at barnet skal få utvikle alle uttrykksformer gjennom alle sine sanser. Vår pedagogiske plattform bygger på barnehagens verdisyn, utvalgte pedagogiske retninger og egendefinert retning.

Barnehagens verdisyn

Barnehageloven sier at vårt arbeid med barn skal gå under et kristent/ humanistisk menneskesyn. Verdigrunnlaget barnehagen er bygget opp rundt er omsorg, oppdragelse og læring. Dette skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.

Toleranse og fokus på vårt flerkulturelle felleskap

Barnehagen skal gjenspeile det flerkulturelle samfunnet. Det er til enhver tid representert ulike nasjonaliteter i barnehagen. Barnehagen skal arbeide for å fremme toleranse og respekt for ulike nasjonaliteter, hudfarger og språklige og kulturelle forskjeller.

Barnehagen markerer de ulike nasjonaldagene. Her viser vi frem objekter med tilknytning til landet, og inviterer foreldre til å eksempelvis komme i barnehagen å lage mat, og prate litt om tradisjoner det aktuelle landet har.

Anerkjennelse og respekt

Alle barn og voksne i vår barnehage skal oppleve å bli møtt med forståelse og bli tatt på alvor med de tanker, følelser og handlinger de uttrykker. Ved å anerkjenne og respektere hverandre, ivaretar vi og bygger opp den enkeltes integritet.

Individuell tilrettelegging og spesialpedagogisk arbeid i Barnehagen

Til enhver tid søker barnehagen å tilrettelegge for enkeltbarnet og barn i gruppe. Noen ganger har barn mer spesifikke individuelle behov. Disse individuelle behovene søker barnehagen å tilrettelegge for innenfor barnehagens rammer med smågrupper, språkgrupper og lekegrupper. Her arbeider vi med få barn om gangen for å fremme språk, sosial kompetanse, lekekompetanse, samt tilrettelegge for små og oversiktlige forhold der man får mer tid med enkeltbarnet.

Noe ganger har vi tildelt spesialpedagog til enkeltbarn. Denne pedagogen jobber direkte med barnet, og veileder personalet. Barnehagen skal kunne jobbe med forebyggende spesial pedagogiske tiltak innenfor egne rammer, men ved særlige behov vil kommunen tildele spesifikk støtte basert på gjeldende behov hos enkelt barn.

Sosial kompetanse

Vi ønsker å fremheve barnas evner til å forstå og samhandle med miljøet rundt seg, og i det legger vi elementer som:

- å vente på tur.
- å kunne hevde seg selv uten å tråkke på andre.
- å føle empati med andre, å ta den andres perspektiv.
- å sette egne behov og ønsker til side til fordel for andre.
- Prososial atferd: positiv atferd som er uten skjult agenda, en handling som utøves mot et annet barn. For eksempel hjelpe det, gi bort en leke uten at barnet gjør det for å «tjene på det».

Egendefinert retning

Naturen i sentrum: barn i pakt med naturen. Naturvern og respekt for naturen. Naturfaglig forståelse. Bevegelse og friluftsliv: barn i bevegelse blir motorisk sterke, sunne og kompetente. I sammenheng med motorisk kompetanse og den sosiale og kognitive utviklingen.

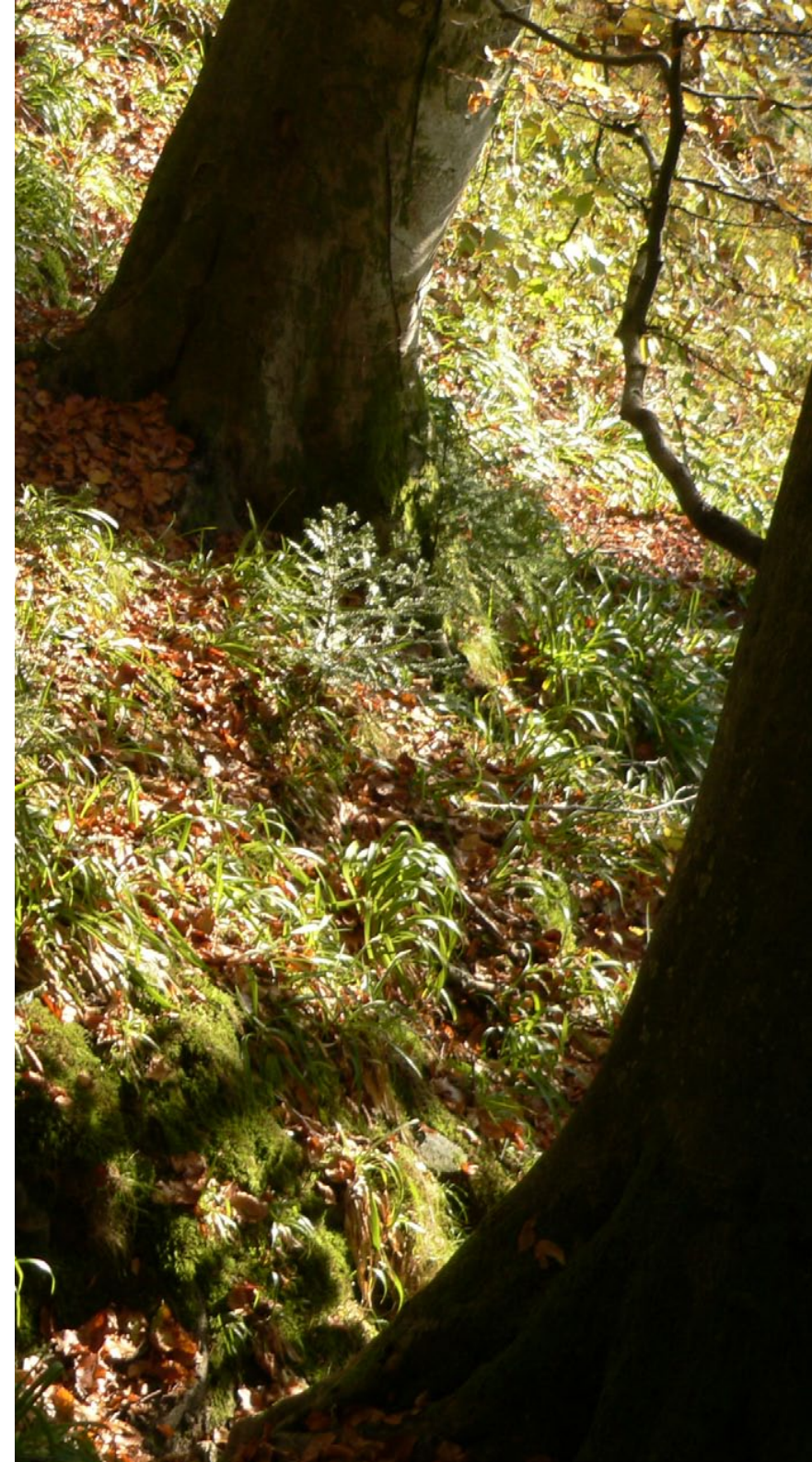
I tillegg har vi hentet inspirasjon fra andre pedagogiske retninger.

Reggio Emilia pedagogikk: barnet har 100 språk

- Vektlegger barnets utvikling som en skapende utvikling der barnets interesser legges til grunn for hvilken retning utviklingen tar.
- Prosjektbasert og egeninitiert.
- Barnet jobber med prosjektet til det er ”ferdig.” Den voksne er veileder og tilrettelegger.
- Vektlegger estetiske inntrykk og uttrykk.
- Vektlegger funksjonelle rom som tilrettelegger for skapertrangen.

Montessori

- Vektlegger at barnet er et selvstendig tenkende vesen, på linje med den voksne, men i mindre form.
- Selvstendighetstrening.
- Lite bruk av leker, heller bruk av verktøy vi bruker i det daglige, som når vi stryker klær, snekrer eller lager mat.
- Vektlegger at barnet får erfaring med den virkelige verden.

Fra rammeplanen:

de syv fagområdene som vi skal jobbe med gjennom barnehageåret

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

- Lytter, observerer og gir respons i gjensidig samhandling med barn og voksne.
- Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- Bruker sitt språk for å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til og løser konflikter og å skape positive relasjoner i lek og annet samvær
- Får et positivt forhold til tekst og bilde som en kilde til estetiske opplevelser og kunnskaper, samtaler, og som inspirasjon til fabulering og nyskapning
- Lytte til lyder og rytme i språket og blir fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver
- Blir kjent med bøker, sanger, bilder, media m.m.

Kropp, bevegelse og helse.

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse og helse skal barnehage bidra til at barna:

- Får en positiv selvpoppfatning gjennom grovmotorisk mestring
- Skaffer seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer
- Videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet
- Får gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider
- Utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og får en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på miljøet og naturen

- Utvikler forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige.
- Får kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold

Kunst, kultur og kreativitet.

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

- Utvikler sin følsomhet til å lytte, iaktta og uttrykke seg gjennom allsidige møter med og refleksjon over kultur, kunst og estetikk
- Styrker sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk
- Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Utvikler sin evne til å bearbeide og kommunisere sine inntrykk og gi varierte uttrykk gjennom skapende virksomhet
- Utvikler elementær kunnskap om virkemidler, teknikk og form for å kunne uttrykke seg estetisk i visuelt språk, musikk, sang, dans og drama
- Opplever at kunst, kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse

Natur, miljø og teknikk

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknikk skal barnehagen bidra til at barna:

- Opplever naturen og undring over naturens mangfoldighet
- Opplever glede ved og ferdes i naturen og får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen
- Får erfaringer med og kunnskaper om "Livet på gården" og dens gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon

- *Lære og iaktta, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verden*
- *Erfare hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet*

Antall, rom og form

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

- *Opplever glede over å utforske og leke med tall og former*
- *Tilegner seg gode og anvendbare matematiske begreper*
- *Erfarer, utforsker og leker med form og mønster*
- *Erfarer ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne*
- *Erfarer plassering og orientering og på den måten utvikler sine evner til lokalisering” (kart og kompass)*

Etikk, religion og filosofi.

Gjennom arbeidet med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

- *Erfarer at grunnleggende spørsmål er vesentlige, ved at det gis anledning og ro til undring og tenking, samtaler og fortellinger. Filosofiske samtaler med barn: stimulere barnas undring over hvordan ting henger sammen ved å lytte til det de er opptatt av, oppmuntre dem til å fabulere og konstruere.*
- *Tilegner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier*
- *Utvikler toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs eller livssynsmessig tilhørighet*

- *Får innsikt i kristne grunnverdier og deres plass i kulturen*
- *Får kjennskap til kristne høytider og tradisjoner*
- *Får kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnegruppa*
- *Blir kjent med religion, etikk og filosofi som en del av kultur og samfunn*
- *Utvikler tillit til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskapet*

Nærmiljø og samfunn

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

- *utvikler tillit til egen deltagelse i og påvirkning av fellesskapet*
- *erfarer at alle mennesker, uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar i barnehagens fellesskap*
- *blir kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet*
- *opplever at det tas like mye hensyn til gutter og jenter*
- *blir kjent med noen historiske endringer i lokalmiljø og samfunn*
- *utvikler forståelse for ulike tradisjoner og levesett*
- *blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.*

I løpet av ett år fokuserer vi på ett fagområde, men vi integrerer de andre seks i vårt daglige arbeid.

Røyskattene

De store Røyskattene

Kyrre Sørensen: Pedagogisk medarbeider, 60 % (20 % adm.)

Marius Ludvigsen: Gruppeleder, 100%

Tanja Hagen: Medarbeider, 50% base/50 % styrer assistent

Renate Lundgren: Daglig leder/pedagogisk leder

Kine Claudius Wiik: Pedagogisk leder

Tonje Mikkeldrud: assistent 100 %

De minste Røyskattene

...boltrer seg på sanserom og store madrasser som gir dem god trening og motoriske ferdigheter. De er veldig glad i å høre eventyr og sanger, og lære om andre dyr. Mange av dem sover gjerne midt på dagen, i vogner eller på soverom, fordi de bruker så mye energi. De øver på å forholde seg til andre barn og lærer om *rett og galt* og *vennskap*.

De store Røyskattene kan mye rart

På avdelingen er det to pedagogiske ledere/spesialpedagoger, én pedagogisk medarbeider med IKT og førstehjelp som felt, og tre assistenter. Personalgruppen på avdelingen har bred kompetanse og forskjellige styrker på ulike felt. Det er voksne som er gode til å organisere aktiviteter, møte og se barna, leke med barna, observere og se behov, bruke naturen, være kreative og til å se muligheter. De bruker mye sang og musikk.

Slik har vi det

Avdelingen består av to store lekerom, ett mindre leke-/grupperom, én bod, ett kjøkken, to garderober (grovgarderobe og fingarderober) der fingarderoben óg brukes som lekeareal. Ett toalett og ett badrom.

De store passer på de små

På Røyskattene er vi opptatt av at hvert enkelt barn skal bli sett og hørt hver dag. Én til én-kontakt ser vi på som svært viktig og en døråpner for barn og foreldre til en bedre dag i barnehagen. Barna skal ha trygge rammer som de kan utfolde og utvikle seg i. Vi vil bruke mye sang og musikk sammen med barna. Mye utetid, gjerne ute både på for- og ettermiddag.

På Røyskattene legger vi vekt på å ha voksne på gulvet sammen med barna. Vi skal nødvendigvis ikke blande oss inn i leken hele tiden, men være der å støtte opp rundt leken når den setter seg fast eller noen trenger hjelp til å formidle sitt budskap.

Den typiske røyskatt

Er en skikkelig luring og finner raskt frem til spiskammerset om den ser en anledning. Der kan den godt få en drue eller noe godt av matmor. Selv om røyskattene er små, er de er nysgjerrige, lærevillige og kunnskapstørste. Røyskatten kan være i virksomhet hele døgnet, men den jakter helst i skumringen og om natten, noe foreldrene av og til kan fortelle om.

Bjørnehiet

De store Bjørnene

Linn Kathrine Albertsen: pedagogisk leder 100%

Christer Bendixen: Fagarbeider/filosof, 80%

Kirsten Green: Assistent, 70%

Fra tid til annen har vi også elever på utplassering fra videregående skole.

De store bjørnene kan så mye rart

På avdelingen er det én pedagog med fordypning i sosialt arbeid, én fagarbeider og én assistent. Personalgruppen på avdelingen har bred og forskjellige styrker på ulike felt. Gode til å se barna, leke med barna, observere og se behov, bruke naturen, være kreative og se muligheter, bruke mye sang og musikk.

Slik har vi det når vi er inne

Avdelingen består av ett stort lekerom, ett mindre leke-/grupperom i barnehagens andre-etasje, én bod, to garderober (grovgarderober og fingarderober) hvor fingarderober er brukt som lekeareal. Vi har også to toaletter.

Av møblement har vi store bord og benker. På grupperommet i andre etasje har vi små og store bord og stoler. Avdelingen har også datamaskiner til disposisjon for digitalt arbeid med barna.

Bjørningene liker best å komme ut av hiet til alle årstider. Selv om de tilbringer litt mer tid inne i "dvale" om vinteren, tar de det godt igjen til vår, sommer og høst. Alle bjørner er sålegjengere. Det vil si at de går med hele foten, slik mennesker gjør. De har faste vandringsløyper som de drar til, bl a Bjørneskogen og Hesteplassen, men kan allikevel bre seg utover store landområder pga av bussen (et litt unormalt transportmiddel for bjørner, men dog). Bjørningene er flinke til å klatre i trær og er raske på labbene om situasjonen skulle kreve det. De voksne individene kan på grunn av vekten ikke klatre i trær. Bjørningene stammer fra arten brunbjørn og de er spesielt flinke til å grave, hvilket lekeplassen til tider bærer preg av.

En vanlig uke på bjørnehiet

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
07:00	Barnehagen åpner	Barnehagen åpner	Barnehagen åpner	Barnehagen åpner	Barnehagen åpner
08:00	Frokost	Frokost	Frokost	Frokost	Frokost
09:15	Samling	Samling	Samling	Samling	Samling
10:00	Vi drar på tur	Grupper etter samling	Vi drar på tur	Vi drar på tur	Grupper etter samling
11:00	Lunsj, tilbake i barnehagen	Lunsj	Lunsj	Lunsj	Varmlunsj
12:00					
13:00					
14:00			Tilbake i barnehagen	Tilbake i barnehagen	
14:30	Fruktmåltid	Fruktmåltid	Fruktmåltid	Fruktmåltid	Fruktmåltid
15:00					
16:00					
17:00	Barnehagen stenger	Barnehagen stenger	Barnehagen stenger	Barnehagen stenger	Barnehagen stenger

Tema for 2013/2014

Vikingtiden

Vi har valgt Kunst og kultur som hovedfag dette barnehageåret. Vi har valgt vikingtiden som tema. Et vidt tema som vi ønsker å gi barna bred kunnskap og erfaring rundt.

Undertemaet som følger oss hvert år er sosial kompetanse.

Røyskattene og Bjørnehiet vil jobbe litt forskjellig med prosjektet.

Røyskattene

For de yngste i barnehagen vil det være naturlig å introdusere prosjektet gjennom sansene. De får se hvordan en viking ser ut, kjenne på ulike materialer som f.eks. tøy og gjenstander. Etter hvert som de blir kjent med hvordan vikingene, båtene og redskapene ser og kjennes ut, får de lytte til de ulike instrumentene vikingene lagde musikk av og høre historier fra den norrøne mytologien.

I første semester vil vi fokusere på vikinger her i Norge. Hvordan bodde de? Kristin og Håkon vil være våre vikingbarn som viser oss hvordan de hadde det under vikingtiden. Barna vil få muligheten til å ta med seg disse hjem, og foreldrene kan skrive en liten opplevelseshistorie. Vi ønsker at dette skal gi barna et eieforhold til prosjektet.

Håkonshallen, sjøfartsmuseet og minnesmerket på Haakonshella er noen av stedene vi skal besøke.

I andre semester skal vi legge vekt på vikingenes vandringer til Tyrkia. Vi vil bruke bilder og film for å visualisere den antikke perioden og tyrkisk kultur. Vi vil også prøve å gi varmlunsjene våre et hint av Tyrkia.

I tillegg til at hovedfagområdet i dette prosjektet er kunst, kultur og kreativitet, vil vi også jobbe tverrfaglig og legge vekt på:

- Språk og tekst: begreper, rim og regler, høytlesning
- Natur: lage redskaper av det vi finner i naturen, lage mat på bål (slik vikingene gjorde det)
- Former, antall, konstruksjon: redskapene, båtene

Gjennom tiden i barnehagen skal barna få ulike og varierte opplevelser med dette prosjektet. Vi vil alltid planlegge ut fra barnas interesser, alder og modning. Leken er en viktig faktor for videre utvikling av sosial kompetanse. I leken vil personalet være oppmuntrende og anerkjennende til å la barna bruke det de er opptatt av med tanke på prosjektet.

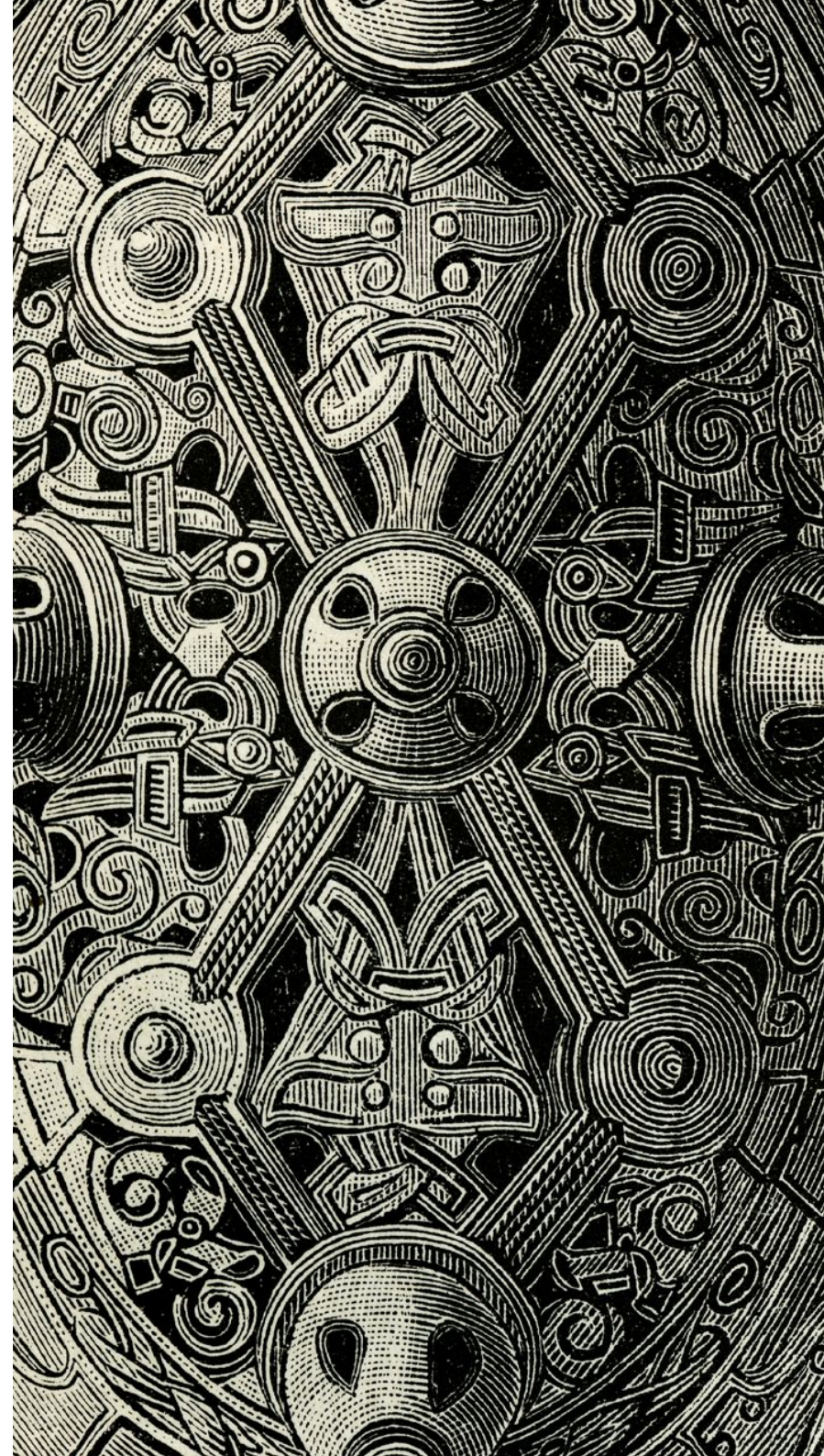
Målet med dette prosjektet er at Røyskattene skal få erfare ulike materialer, og få gode opplevelser ved å lytte til historier og være med på ulike kulturelle aktiviteter.

For å fremme følelsen av fellesskap i barnehagen, skal vi hver fredag ha en felles samling med Bjørnehiet. Denne samlingen vil bli knyttet opp mot prosjektet vårt og skal blant annet inneholde drama, musikk og sang. Fellessamlinger er en god arena for å øve på felles fokus og konsentrasjon. Her vil også bursdager og andre spesielle dager markeres.

Utvikling av sosial kompetanse

Empati og vennskap er sentrale brikker når vi jobber med sosial kompetanse med denne aldersgruppen. Barna vil bli vist måter å møte andre mennesker på. Hvordan en skal gå frem for å få låne en leke. At vi skal være gode mot hverandre. Slik vil vi luke bort biting, skubbing og slåing.

Her vil vi aktivt bruke samlingsstunden for å jobbe med dette. Barna vil bli presentert for et kosedyr som kommer på besøk til oss. Dette kosedyret er opptatt av at vi skal være greie med hverandre, og i tillegg får alle som vil en klem av kosedyret. Det vi ønsker å oppnå med dette, er at barna skal få føle på at godhet gjør godt.

Bjørnehiet

Vi ønsker å se turen som selve målet. Det betyr at underveis gjør barna mange oppdagelser. Det kan være seg en maurtue, en bille på veien eller noe annet. Barna lever i nuet, her og nå, og er ikke opptatt av begrep og uttrykk som ”senere”, ”når vi er fremme” eller ”nå er vi der snart”. De er der mauren bor eller der billen krabber. Dette blir gjerne kaldt ”den døde mus” pedagogikk. Historien handler om en avdeling som er på tur. De gode voksne har et mål de skal til, for de har jo lagt planer. Underveis finner barna en død mus som ligger ved veien. Hva gjør vi da? Stopper vi opp og undrer oss over dette eller skynder vi oss videre? Vi har jo planer.

Det som er viktige punkter å huske ved bruk av naturen sammen med barna er undring og nysgjerrighet. Barn er nysgjerrige av natur og vil gjerne vite. Det betyr ikke at vi voksne trenger å vite alt, men at vi sammen kan undre oss og gå til bøker og internett for å finne svar. På denne måten lærer barna å kjenne ulike informasjonskilder.

Vår nysgjerrighet tar oss med på en forunderlig prosess. Vi plukker ting fra hverandre, for så å sette det sammen igjen for å gi det hele mening. For eksempel, skal vi finne ut hva trær ”spiser”, må vi først finne hva et tre består av. Røtter, stamme, greiner osv. hva trenger treet for å vokse? Jo det trenger vann. Hvordan får treet vannet opp? Da er vi tilbake til røttene. Ved å stille barna spørsmål, sette den informasjonen sammen med det vi allerede kan, for så å stille nye spørsmål, gjør at barna ved å være nysgjerrig og søkende lærer seg å sette ting i sammenheng. Denne måten å jobbe på kan brukes ved alle aspekter ved barns læring, ikke bare naturfag.

En kort tur kan være like innholdsrik som en lengre tur. ”temaet” for turen kan like godt ligge like utenfor barnehagen som langt til skogs. Barn ønsker sjelden å gå langt, men de er gjerne i bevegelse. Barn sitter sjelden rolig når de er ute i skogen. De klatrer, kryper, hopper og utforsker naturen som et ”lekeområde”. De sitter sjelden rolig på en stein og venter på retur til barnehagen. Vi er veldig glad for bussen som gir oss muligheten til å komme oss langt på kort tid.

Vi vil benytte naturen og dens mangfold til å stimulere barna på flere plan. Vi kan like godt lære å telle, kjenne farger, drive drama, synge, som å lære om plantenes vekstgrunnlag.

For de yngste barna vil vi tilpasse turer og uteaktivitet til deres behov. De yngste barna er mindre ute enn de eldste, særlig vinterhalvåret, da det er kaldt for dem. Vi er for øvrig mye på turer og aktiviteter utenfor barnehagen hvor barna får ulike impulser. Faste turdager en-to ganger i uken. Som oftest drar vi opp i skogen her ved barnehagen eller til en lekeplass i nærmiljøet. Vi har for øvrig samme målsetninger for de yngste barna som de eldre. Primære målsetninger er å stimulere til glede over å være ute, i fysisk aktivitet. Oppøve kjærlighet og glede til naturen, og ikke minst gi de yngste allsidige fysiske utfordringer som stimulerer hele bevegelsesapparatet.

Førskolegruppen

Avdelingen har førskolegruppe for barna som skal begynne på skolen neste år, der har vi fokus på barns medvirkning, mengdelære, bokstaver og tall opp til 10. Barnas medvirkning går på det at vi snakker sammen om hva barna har lyst til å lære, og hva de er interesserte i. Mye av dette ble snakket om på de første gruppene nå i høst. I juni måned skal førskolegruppen få overnatte i barnehagen.

Filosofigruppe

Nytt for i år er at førskolebarna skal delta i filosofiske samtaler. Vi deler da gruppen i to, og ruller fra uke til uke slik at alle barna i førskolegruppen får samme tilbud.

Her vil målene være at barna skal få ta del i samtaler hvor de skal lytte til hverandre aktivt og med respekt, komme med argumenter, resonnere, utforske og rydde opp i begreper. Vi har valgt disse målsetningene ut fra en tanke om at barna både skal få en bedre evne til å argumentere for meningene sine (inkludert når de er uenige med perspektivene til barnehagepersonalet og andre autoriteter) og for å synliggjøre at det kan være andre synspunkter og løsninger enn deres egne. I tillegg handler det om enkle ting som å høre på hverandre, vente på tur og å bruke språket.

Temaene for samtalene vil være basert på årets temaer (vikingtiden og sosial kompetanse) og barnas egne interesser og behov.

På tvers av avdelingene

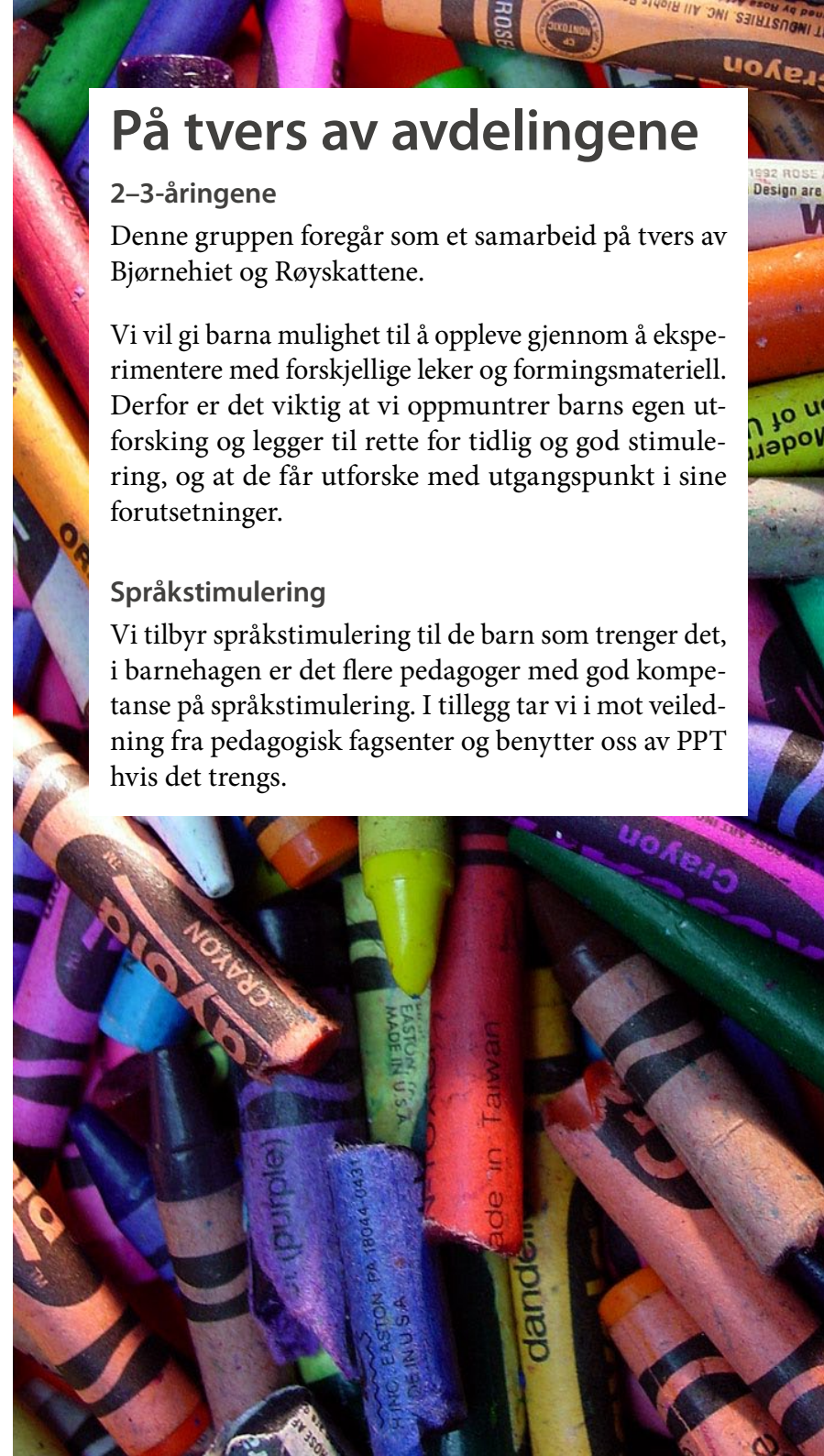
2-3-åringene

Denne gruppen foregår som et samarbeid på tvers av Bjørnehiet og Røyskattene.

Vi vil gi barna mulighet til å oppleve gjennom å eksperimentere med forskjellige leker og formingsmateriell. Derfor er det viktig at vi oppmuntrer barns egen utforskning og legger til rette for tidlig og god stimulering, og at de får utforske med utgangspunkt i sine forutsetninger.

Språkstimulering

Vi tilbyr språkstimulering til de barn som trenger det, i barnehagen er det flere pedagoger med god kompetanse på språkstimulering. I tillegg tar vi i mot veiledning fra pedagogisk fagsenter og benytter oss av PPT hvis det trengs.

Vi synger, spiller og dramatiserer

I samling går vi i gjennom dagsplanen, leser bøker, snakker om tradisjoner og synger – av og til dramatiserer vi også eventyr.

Drama bygger lek, teateret er for eksempel utenkelig uten ”det lekende mennesket”. Mennesket har en trang til å leke, å etterligne og identifisere oss med andre. Så drama er en videreføring og en slags strukturering av barnas lek.

Hver fredag har vi fellessamling med alle barn, der musikk og drama blir benyttet som pedagogiske hjelpemidler. Det blir fortalt eventyr, og barna kan dramatisere dem gjennom sang og spill.

Biblioteket har tilbud om eventyrlesning og samlinger for barn, dette er tilbud som vi ønsker å benytte oss av.

Metoder vi kan bruke:

- Bruk av sangkort - setter barnet i fokus.
- Bruk av musikkinstrument - rytme og klang.
- Sangleker - lek med ord samtidig som vi er i bevegelse.
- Rim og regler - lek med ord.

Musikk er med på å utvikle sansene til barna. En må lytte på det en hører, være konsentrert og stille. I hvert fall prøve å være stille. Ikke alle barn opplever å høre det samme. *«Når en gruppe barn hører på rolig musikk, er det kanskje noen som sovner, mens andre vil oppleve at de flyr som en fugl. Kanskje noen blir sittende og vri seg på puten fordi de heller kunne tenke seg å være ute og klatre i trær».* (Hentet i fra boken: Bevegelseslek, musikk og drama i barnehage og skolefritidsordninger av Kjell A. Standal). Musikk kan med andre ord gi barna ulike impulser.

Ved bruke musikk i barnehagen er vi voksne med å hjelpe barna med å uttrykke seg. Skal barna få tak i musikk, må de få mange ulike opplevelser og erfaringer, og inntrykkene må presenteres på ulike måter, for eksempel kan vi lytte til opptak av musikk, høre noen spille, se musikkvideoer, synge selv, danse og se andre danse. Dette vil føre til at barna igjen vil uttrykke seg i sosiale sammenhenger.

Sanger i tråd med tema ”Sosial kompetanse”

- Min hatt den har tre kanter
- Skal vi være venner
- Per Sjuspring
- Tjo-bang sjokolademann
- Hjulene på bussen
- Smil og vær glad for hver dag som går
- Per sjuspring
- Hode, skulder kne og tå
- Hokus og pokus
- Hjulene på bussen
- Se min kjole
- Olle Bolle
- Bro bro brille

Hjulene på bussen de går rundt og rundt

En av våre store stoltheter i barnehagen er bussen. Men den ligger verden (Bergen) for våre føtter. Det gir oss en unik mulighet til å bli kjent med byen vår, også utenfor barnehagens område. Steder vi har besøkt er blant andre Fløyen, Nipedalen, Kanadaskogen, Arboretet, Smøråsfjellet, Flaktveitparken, Akvariet, Naturhistorisk museum, Herdla, Kvamskogen og Tennebekk.

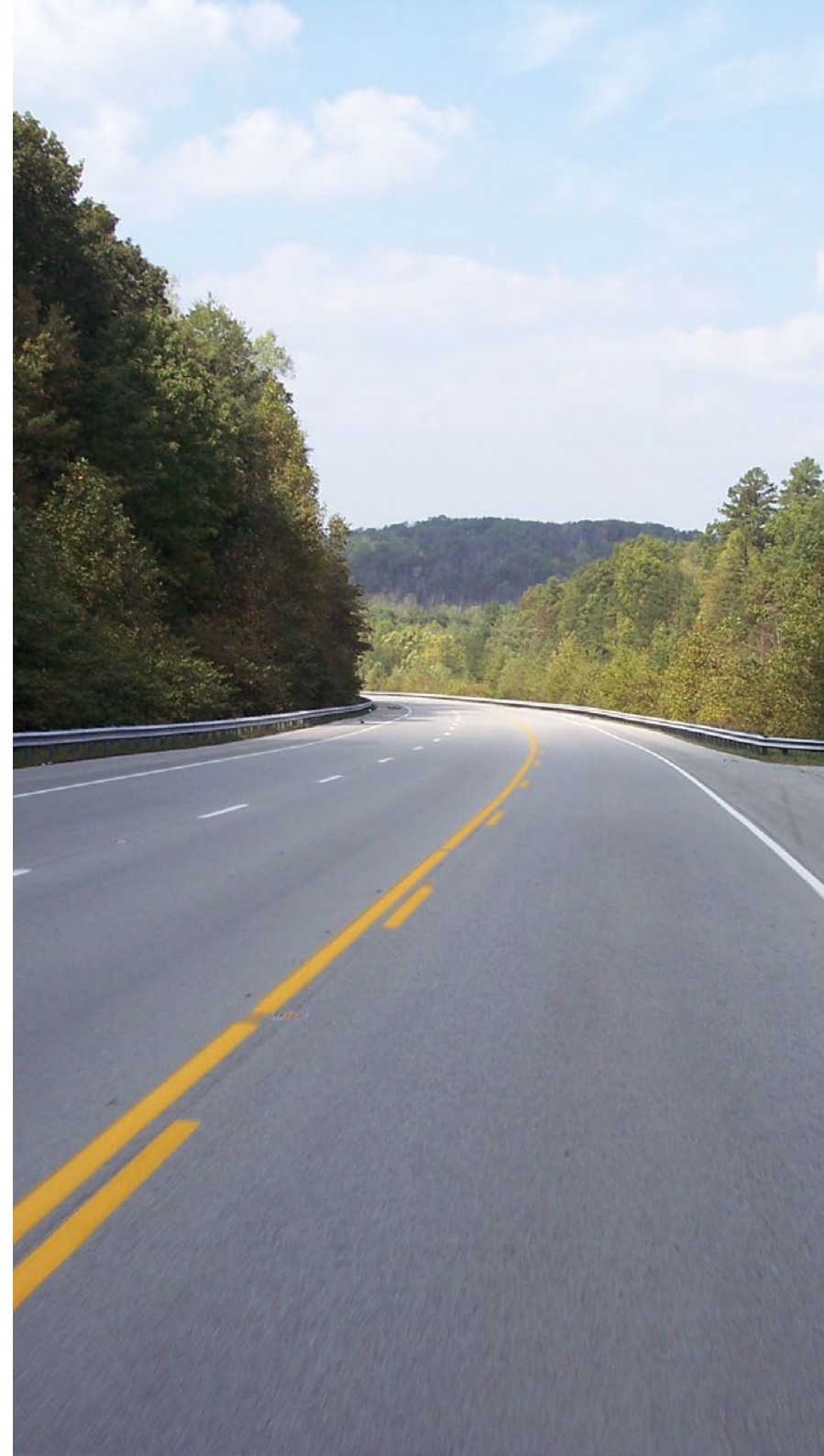
Bjørnehiet har tilgang på bussen én gang i uken, og ellers når de skal noe særlig. Røyskattene bruker den også når de vil lengre bort fra barnehagen. Slik sikrer vi at alle barna får ett tilbud.

Trafikkopplæring

Vi har óg valgt å sette trafikk og trafikksikkerhet på dagsorden.

Det blir bl a satt fokus på:

- Refleksbruk, sele og barnesete.
- Hvordan oppføre seg i trafikken?
- Hvordan gjøre når man skal over veien?
- Lyskryss: rødt og grønt lys.
- Hvordan kjøre buss?
- Sykkel ved veien.
- Bruk av hjelm, og så videre.

Vennskap

Temaet vennskap er en rød tråd i barnehagen. Vennskap kommer inn under barnehagens verdigrunnlag. Relasjoner mellom barn og de båndene som blir knyttet i de første leveårene, tar en med seg gjennom resten av livet. Opplevelsen av å være likt av andre, og å ha noen å være og leke sammen med kjenner også vi som voksne på som spesielt viktig.

Med dette fremmer vi også sosial kompetanse, mestrer samspill med andre, de tilpasser seg de andre barna på en måte slik at de andre barna liker å være sammen med dem.

I Mathopen natur – og friluftsbarnehage vil vi at hvert enkelt barn skal føle seg ønsket og ivaretatt. Her er bruk av små grupper et godt og velegnet redskap for å nå de målene. I mindre grupper har yngre barn en større sjanse til å holde fokus og konsentrasjonen rundt den aktiviteten de holder på med. Yngre barn faller lett ut av sin lekefiksjon ved ulike typer støy rundt seg. Det kan være så enkelt som at et annet barn eller voksen finner seg en bok et annet sted i rommet. Barnet som da satt og lekte med dyr, kan bare slippe alt som er i hendene for å oppsøke barnet eller den voksen med boken. En fin og god leke situasjon kan ha stoppet.

I mindre grupper har også barnet mye bedre sjanser for å få hjelp og støtte fra en voksen når det trengs. Det kan være hjelp med kommunikasjon, eller å få tak i en leke eller et fang for trøst og kos. For den voksne som er med barn i små grupper, er det lettere å gjøre gode observasjoner av barnet.

Vennskap styrkes og nye oppstår i mindre grupper. Barna gjør stadig nye oppdagelser om seg selv og om sin omverden. Der hvor det er mindre støy rundt barna, er sjansen for at nye relasjoner oppstår større. Dette verktøyet vil vi arbeide med i Mathopen Natur – og Friluftsbarnehage.

Fra rammeplanen: *«Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.»*

Sanger: Ikke slå, Tuppen og Lillemor, Skal vi være venner.

Advent og jul

Adventstiden er en tid for varme og glede. Vi vasker gulvet og bærer ved, henger opp fuglenek og pynter tre.... Gamle og nye julesanger blir funnet frem og julestjernen funkler i vinduet. Det dufter deilig av pepperkaker og andre småkaker, mens barna klipper og limer julelenker. Sanserommet blir omgjort til juleverksted og barna blir inndelt i mindre arbeidsgrupper og leker alver i nissens verksted. Hele huset syder av harmonisk julestemning. I adventsstunden tenner vi lys og leser adventsvers. Barna får høre eventyr basert på juleevangeliet og de gleder seg til å åpne julekalender for å se hvem sin tur det er til å bli plukket ut. Noen står og kikker håpefullt ut vinduet for å sjekke om det kommer snø. Det hadde vært stas med snømenn og lyslykter på lekeplassen.

Vi tar utgangspunkt i diverse julesanger og veileder barna igjennom lek og samtale. Nissefest med grøt og julenisse er tradisjon. Børnebarna går i Luciatog inn til Røyskattene og leverer ”lussekatter” til små takknemlige, glade barn.

Vi ønsker at adventstiden og påsken skal være en tid for ro til undring, tanker og samtaler. Vi ønsker at barna skal utvikle respekt og toleranse for at mennesker har ulike tro og religion, og i tillegg gi barna kunnskap til kristne høytider og tradisjoner. Det hører til vanlig allmenn kunnskap og vil være med på å styrke barnas ferdigheter i forhold til skolestart.

Sanger

- Julenissens Bjeller
- På låven sitter nissen
- Jeg er så glad hver julekveld
- Glade jul
- Bjelleklang
- Santa Lucia
- I en natt så klar og kald
- Musevisa

Påske

Påskan er den viktigste av de kristne høytidene, og feires til minne om Jesu død og oppstandelse. Ordet påske er en forvanskning av navnet på den jødiske høytiden pesach. Jødene har feiret påske lenger enn kristendommen. De feiret utvandringen fra fangenskapet i Egypt. I barnehagen feirer vi med påskefrokost og påskepynt.

I barnehagen markerer vi påskan gjennom å fortelle eventyr om Jesu død, og lage påskepynt, henge ut ris. Vi snakker om hvordan det som falt til jorden om høsten har råtnet, og nå gir næring slik at jorden igjen kan blomstre og gi mat til dyr og mennesker.

Påskeegg

Påskeegget er av de symbolene vi forbinder mest med påskan. Egget er symbolet for fruktbarhet og nytt liv, og dekorering av egg har aner tilbake i flere århundrer. I middelalderen ble påskeegg gitt som gave mellom kjærestepar, eller som gave til en man beundret.

Å dekorere egg er en aktivitet det er lett å gjøre. En kan dekorere hardkokte egg, noe som selvfølgelig tilsier at de bør spises innen rimelig tid, eller en kan blåse ut innholdet og dekorere det tomme egget. Hvis en gjør det på denne måten, kan egget henges opp til pynt, men det går også lettere i stykker når man holder på med det. Det er mange måter å dekorere egg på, og her er noen av dem.

Tegne på egg

Det enkleste, og det som det blir minst søl av, er å tegne på eggene med tusj. Da blir ikke fargene gnidd utover som det ofte gjør når en maler på dem. Bruk fargesterke tusjer, og tegn border og mønstre, eller kanskje ansikter.

Male egg

Bruk maling og små pensler. Her må egget bli støttet opp, slik at en ikke må holde i den våte malingen.

Farge egg

Egg kan farges ved å koke de med konditorfarge i vannet, eller det kan surres inn i krepp-papir, som avgir farge til egget. Det går også an å bruke naturfarger for å farge eggene. Bruk f.eks spinat for å få grønne egg, rødbeter for å få røde egg, eller bruk løkskall i kokevannet for å få eggene brune.

Barnehagens adresse:

Mathopen natur- og friluftsbarnhage

Hillerenveien 17

5174 Mathopen

Kontoret/administrasjonen

Telefon: 555511210

E-post: Kontoret@mnof.no

Røyskattene

Telefon: 55511212

E-post: rkattene@mnof.no

Bjørnehiet

Telefon: 55511213

Email Bjørnehiet: bjørnehiet@mnof.no

Barnehagemobil: 48267043

Daglig leder / eier:

Renate Lundgren

Tlf: 95089249

Assisterende styre/økonom

Tanja Hagen (for tiden i svangerskapspermisjon)